

INSETE: Η συνεισφορά του οδικού τουρισμού στον εισερχόμενο τουρισμό

Η συνεισφορά του οδικού τουρισμού στον εισερχόμενο τουρισμό το 2019 ανήλθε σε 9,6 εκατ. αφίξεις, 38,2 εκατ. διανυκτερεύσεις και 1,8 δισ. ευρώ έσοδα, που αντιστοιχούν στο 30,6% του συνόλου των αφίξεων, στο 16,4% των διανυκτερεύσεων και στο 10,1% των εσόδων.

Αυτό είναι ένα από τα βασικά συμπεράσματα της [νέας μελέτης του Ινστιτούτου του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων \(INSETE\) με θέμα: "Ο οδικός τουρισμός στην Ελλάδα, 2012-2019"](#). Οι κύριες αγορές μας στον οδικό τουρισμό όπως αποτυπώνονται στη μελέτη, είναι η Ρουμανία, η Σερβία, η Βουλγαρία, η Αλβανία, η Τουρκία και η Βόρεια Μακεδονία.

Σύμφωνα με τη μελέτη, ο οδικός τουρισμός αποτελεί ένα σημαντικό τμήμα του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα, ιδιαίτερα για την Βόρεια Ελλάδα (Θράκη, Μακεδονία, Ήπειρος). Από την άλλη πλευρά, ο οδικός τουρισμός χαρακτηρίζεται από σχετικά χαμηλή Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη (185 ευρώ έναντι 731 ευρώ για τον υπόλοιπο τουρισμό και 564 ευρώ για το σύνολο του εισερχόμενου τουρισμού), ως απόρροια της χαμηλής Μέσης Διάρκειας Παραμονής (4,0 διανυκτερεύσεις έναντι 8,9 και 7,4 αντίστοιχα) αλλά και της χαμηλής Μέσης Δαπάνης ανά Διανυκτέρευση (47 ευρώ έναντι 82 ευρώ και 76 ευρώ αντίστοιχα).

Επίσης, υπάρχει ισχυρή εποχικότητα και μεγάλη συγκέντρωση στο τρίτο τρίμηνο του έτους. Ειδικότερα, το 67% των συνολικών εσόδων του οδικού τουρισμού εισρέουν στη χώρα στο τρίτο τρίμηνο, έναντι 58% του υπόλοιπου τουρισμού και 59% του συνόλου. Συνεπώς, το άνοιγμα των συνόρων επιτρέπει την εκμετάλλευση της ισχυρής ζήτησης που προϋπάρχει για οδικό τουρισμό για το συγκεκριμένο τρίμηνο. Η ευκολία πρόσβασης και η αίσθηση ασφάλειας και ανεξαρτησίας που προσφέρει το ταξίδι με το προσωπικό όχημα, μπορούν ενδεχομένως να ενισχύσουν την προαναφερθείσα αναμενόμενη ζήτηση στο τρίτο τρίμηνο.

Η εξέλιξη των αφίξεων, διανυκτερεύσεων και εσόδων ανά αγορά

Αναφορικά με τα έσοδα του οδικού τουρισμού, ξεχωρίζει η σταθερά ανοδική πορεία της Ρουμανίας, που το 2019 ήταν η μεγαλύτερη αγορά με 354 εκατ. ευρώ, και της Βουλγαρίας (3η μεγαλύτερη με 282 εκατ. ευρώ). Η Σερβία (2η μεγαλύτερη με 297 εκατ. ευρώ) παρουσιάζει αυξομειώσεις. Η Αλβανία από το 2014 και έπειτα παρουσιάζει αυξητική τάση, με ελαφρά μείωση το 2019 (200 εκατ. ευρώ). Πτωτική τάση και για την Τουρκία μετά το 2015, με ελαφρά ανάκαμψη το 2017 αλλά, ενδεχομένως λόγω της υποτίμησης της Τουρκικής Λίρας, σημειώνεται μείωση το 2018 και στη συνέχεια ελαφρά ανάκαμψη το 2019 (171 εκατ. ευρώ). Τέλος, η Βόρεια Μακεδονία μετά την αυξητική τάση που είχε έως το 2014 στη συνέχεια ακολουθεί

πτωτική πορεία και τα έσοδα από την χώρα αυτή το 2019 ανήλθαν σε 114 εκατ. ευρώ. Οι υπόλοιπες χώρες του οδικού τουρισμού παρουσιάζουν διαρκείς αυξομειώσεις και το 2019 τα έσοδα από τις χώρες αυτές ανήλθαν σε 360 εκατ. ευρώ..

Αναφορικά με τις διανυκτερεύσεις του οδικού τουρισμού, ξεχωρίζει η ανοδική πορεία της Βουλγαρίας και της Ρουμανίας (8,2 εκατ. και 7,0 εκατ. αντίστοιχα το 2019). Η Σερβία παρουσιάζει αυξομειώσεις και το 2019 είχε 7,7 εκατ. διανυκτερεύσεις. Ακολουθεί η Αλβανία που από το 2016 και έπειτα παρουσιάζει αυξητική τάση και το 2019 είχε 3,2 εκατ. διανυκτερεύσεις. Η Βόρεια Μακεδονία -μετά την αυξητική τάση που είχε ως το 2014- ακολουθεί πτωτική πορεία και το 2019 είχε 2,3 εκατ. διανυκτερεύσεις. Πτώση και για την Τουρκία μετά το 2015, με σταθεροποίηση στη συνέχεια και ελαφρά ανάκαμψη το 2019 (2,1 εκατ.). Οι διανυκτερεύσεις από τις υπόλοιπες χώρες του οδικού τουρισμού παρουσιάζουν αυξομειώσεις και το 2019 είχαν 7,8 εκατ. διανυκτερεύσεις.

Αναφορικά με τις αφίξεις του οδικού τουρισμού, ξεχωρίζει η σταθερά ανοδική πορεία της Βουλγαρίας, καθώς και η πτωτική πορεία της Βόρειας Μακεδονίας, μετά την αυξητική τάση που είχε ως το 2015. Το 2019 οι δύο αυτές χώρες είχαν 3,8 εκατ. και 945 χιλ. αφίξεις αντίστοιχα. Η Ρουμανία από το 2013 και έπειτα (χρονιά που βγήκε από το πρόγραμμα στήριξης του ΔΝΤ) σημειώνει αύξηση στις αφίξεις, ιδίως από το 2016 και έπειτα και το 2019 είχε 1,1 εκατ. αφίξεις. Πτώση παρατηρείται και στις αφίξεις από την Τουρκία το 2016, όταν και έγινε το αποτυχημένο πραξικόπημα στη χώρα αυτή, και ήπια ανάπτυξη στη συνέχεια και το 2019 είχε 679 χιλ. αφίξεις. Η Σερβία σημειώνει ελαφρά πτώση το 2015 (χρονιά που μπήκε σε πρόγραμμα ΔΝΤ) και το 2016, και στη συνέχεια ανακάμπτει και το 2019 είχε 935 χιλ. αφίξεις. Η Αλβανία και οι υπόλοιπες χώρες σημειώνουν σταθερά αυξητική πορεία, με εξαίρεση τα έτη 2014 και 2015 αντίστοιχα, και το 2019 είχαν 920 χιλ. και 1,2 εκατ. αφίξεις αντίστοιχα.

Η Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη, η Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση και η Μέση Διάρκεια Παραμονής

Αναφορικά με τη Μέση κατά Κεφαλήν Δαπάνη του οδικού τουρισμού, το 2019 τις υψηλότερες τιμές παρουσίασαν η Σερβία (€ 318) και η Ρουμανία (€ 311). Αντίθετα, τις πιο χαμηλές τιμές παρουσίασαν η Βουλγαρία (€ 75) και η Βόρεια Μακεδονία (€ 121). Η Τουρκία και η Αλβανία είχαν ΜΚΔ € 251 και € 218 αντίστοιχα. Οι υπόλοιπες χώρες του οδικού τουρισμού εμφάνισαν ΜΚΔ ίση με € 294 ευρώ το 2019, μετά από χρόνια πτωτικής πορείας – συγκριτικά το 2013 η ΜΚΔ των υπολοίπων χωρών ήταν € 610.

Αναφορικά με τη Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση του οδικού τουρισμού, ξεχωρίζει -παρά την πτώση της το 2019- η υψηλή τιμή της Τουρκίας (€ 82). Η Τουρκία είχε την υψηλότερη ΜΔΔ σε όλα τα υπό μελέτη έτη με μέγιστη τιμή το 2013 (€ 109). Βέβαια, αυτή η υψηλή Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση, συνοδεύεται με χαμηλή Μέση Διάρκεια Παραμονής με αποτέλεσμα η ΜΚΔ της Τουρκίας να κυμαίνεται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα. Ακολουθεί η Αλβανία με € 63 το 2019, η οποία καταλαμβάνει την

2η θέση σε όλη την εξεταζόμενη περίοδο παρά τις αυξομειώσεις που παρουσιάζει. Η Ρουμανία (€ 51 το 2019) και η Βουλγαρία (€ 35) εμφανίζουν αυξομειώσεις, με τη Βουλγαρία από το 2013 και έπειτα να εμφανίζει την πιο χαμηλή Μέση Δαπάνη ανά Διανυκτέρευση. Με μικρές αυξομειώσεις, χαμηλή είναι η ΜΔΔ και σε Σερβία (€ 39 το 2019), Βόρεια Μακεδονία (€ 49) και στις υπόλοιπες χώρες (€ 46) του οδικού τουρισμού.

Αναφορικά με τη Μέση Διάρκεια Παραμονής του οδικού τουρισμού, ξεχωρίζει η υψηλή τιμή 15,2 ημέρες, που παρουσιάζουν οι υπόλοιπες χώρες το 2012 και η συνακόλουθη πτωτική πορεία ως τις 6,4 ημέρες το 2019. Από τις κύριες αγορές του οδικού τουρισμού, η Σερβία παρουσιάζει σταθερά τη μεγαλύτερη Μέση Διάρκεια Παραμονής γύρω στις 7,9-8,9 ημέρες που όμως συνδυάζεται με χαμηλή ΜΔΔ, ενώ ακολουθεί η Ρουμανία με 5,7-7,3 ημέρες, και έπειτα η Αλβανία με 3,4-4,2 ημέρες. Την πιο μικρή Μέση Διάρκεια Παραμονής εμφανίζουν η Βουλγαρία (2-3,8 ημέρες), η Βόρεια Μακεδονία (2,6-3,1 ημέρες) και η Τουρκία (2,7-3,9 ημέρες).

Η μελέτη υλοποιήθηκε από το INSETE στο πλαίσιο της Πράξης: "Ενίσχυση της θεσμικής και επιχειρησιακής ικανότητας του ΣΕΤΕ", η οποία εντάσσεται στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση ΕΣΠΑ 2014-2020" και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ).